



KESKKONNAAMET



Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond



Eesti tuleviku heaks



29. Tööleht: Transpordi keskkonnamõju

Mõiste: Transport mängib modernses elus väga suurt rolli ning seetõttu on selle mõju ka keskkonnale väga suur ning laialivalguv. Transpordile kulub palju energiat ja suur osa sellest toodetakse naftast. Lisaks tuleb arvestada ka transpordivahendite tootmisele kuluvat energiat, nende tekitatud õhusaastust, müra ning jäätmeid.

1. Maailmas on kasutusel:
 - a. Umbes 100 miljonit autot
 - b. Umbes 1 miljard autot*
 - c. Umbes 3.5 miljardit autot
2. Aastas kannavad laevad maailmas laiali:
 - a. Umbes 1 miljard tonni kaupa
 - b. Miljon tonni kaupa
 - c. Üle 7 miljardi tonni kaupa*
3. Suurim osa transpordi keskkonnamõjust väljendub:
 - a. Tekitatud müras
 - b. Tekitatud õhusaastes*
 - c. Transpordivahendite tootmises
4. Transport tõstab linnades happelihmade tekke tõenäosust
 - a. Tõde*
 - b. Vale
5. Jätkusuutliku transpordi kesksete ideede hulka kuulavad:
 - a. Autode vähendamine ja neile sobiva alternatiivi leidmine*
 - b. Uute ja paremate autode tootmine
 - c. Laevade asendamine lennukitega ja bussiteede laiendamine

Arutlemisteemad:

1. **Transpordiga seotud keskkonnakatastroofid.** Ajaloos on olnud mitmeid suuri keskkonnakatastroofe ning mitmed neist on seotud olnud ka transpordiga. Üks tuntumaid on kindlasti Exxon Valdezi juhtum. 1989 oli sellise nimega naftat vedanud laev teel Californiasse kuid sõitis Alaskas karile. Õnnetuses voolas vette 41 000 – 119 000 m³ toornaftat. Exxon Valdezi katastroof põhjustas kuni 250 000 linnu ja tuhandete vee loomade surma. Kui laev

oleks aga kohale jõudnud ilma vahejuhtumiteta oleks tema emissioonid siiski keskkonnale kahju valmsitanud ning kantav toornafta oleks lõpptulemusena ilmselt kuskil auto mootoris põlenud ja põhjustanud omakorda keskkonna probleeme.

2006. aasta jaanuari viimasel nädalal toimus Loode-Eesti naftareostus, mille tõttu hukkus 20 000 – 30 000 lindu. Kokku oli reostatud ligi 35 km rannikut. Randa palistasid õliga määritud elusad ja surnud linnud, olles üksiti mürgine suutäis rebastele ja merikotkastele. Eri hinnangutel oli merre sattunud kuni 40 tonni nn. rasket kütteõli.

2. Jätkusuutlik transport Eestis ja Euroopas. *Me kõik kasutame transporti, paljud meist igapäevaselt. Kooli minnes saame tihti valida, kas kasutada ühistransporti, jalgratast, ehk viivad vanemaid meid kooli või on hoopis võimalik jalutada. Iga transpordivahendi valik mõjutab suuremal või vähemal määral keskkonda ja igaüks saab mängida jätkusuutlikuse arengus rolli. Paljudes Euroopa linnades vähendatakse ühistranspordi keskkonnamõju minnes üle näiteks taastuvatele energiallikatele (Stockholm). Paljud linnad arendavad ka jalgratta teede võrgustikku. Kopenhaagenis sõidab rohkem kui kolmandik inimesi igapäevaselt jalgrattaga kooli või tööle.*

Lisamaterjali:

https://riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/saktra_raport2010kinnitatud.pdf - Säätva transpordi raport 2010, Säätva arengu komisjon.

http://europa.eu/legislation_summaries/environment/sustainable_development/128165_en.htm - The European strategy on transport and environment.

https://transportgeography.org/?page_id=5711 - Transportation and the Environment, Dr. Jean-Paul Rodrigue.

<http://files.ab-initio-28-de-mayo.webnode.com/200000071-7d8ef7e8b1/The%20Environmental%20Impacts%20of%20Transportation.pdf>